

CONTRIBUȚIE LA CUNOAȘTEREA RELĂȚIILOR ROMÎNO-IUGOSLAVE (Acte emise de Petar Petrović-Njegoš)

S. IANCOVICI

Printre achizițiile Bibliotecii Academiei R.P.R. în anul 1961 se găsesc două certificate emise și semnate de Petar Petrović-Njegoš, cirmuitorul statului munte negrean în anii 1830—1851. Se știe că Njegoš s-a ocupat totodată de literatură și este socotit unul dintre cei mai de seamă poeți iugoslavi¹.

Însuși faptul că aceste acte sînt originale emise la începutul domniei lui Njegoš, este de natură să atragă atenția cercetătorului. Ele conțin unele amănunte necunoscute pînă acum în biografia atît de cercetată a cirmuitorului și poetului munte negrean². În Muntenegru s-a depus și se depune multă străduință pentru stringerea corespondenței lui Njegoš, aflată mai puțin la Cetinje, unde el își avea reședința, și mai mult în alte orașe (Zara, Belgrad ș.a.) unde se aflau adresanții. Se duce o acțiune intensă pentru culegerea și copierea acestor materiale³.

¹ Este foarte cunoscută opera lui poetico-filosofică « Coroana Munților ».

² Menționăm doar unele din materialele despre Njegoš, apărute de la sfîrșitul secolului trecut pînă în anii din urmă: ROVINSKIĀ PAVEL A, *Vladika petar Petrović-Njegoš i J. Gagić, ruski konsul u Dubrovniku*, « Javor », XIII, Novi Sad, 1886; *Dva neštampana pisma P. P. Njegosa*, « Коло » II, 1901, p. 439—440; VLAČIĆ LJUBO, *Petar II Petrović-Njegosa*, (Po nezabeleženim tajnim aktima arhive dalmatinskog namesništva, Богословье, XI, 1936, p. 173—188, 287—293, 391—405; XII, 1937, p. 160—174; Idem *Vladika Rade po pismima tajne arhive namesništva dalmatinskog*, « Прилози за књижевност, историју и фолклор » VII, 1927, p. 73—88; *Jedno pismo Vladike Rada. Prilog njegovoj biografiji* (1838) « Глас Црноорца », XLII, 1914, 2, p. 1; POPOVIĆ PAVLE, *Rukopisima Njegosevim*, « Летопис Матице Српске », Књ. 306. 1925, p. 45—56; *Spomenica Petra II Petrovica-Njegoša — Vladike Rada 1813—1851 — 1925*. Cetinje, 1926; VUKSAN DUŠAN, *Jedan austriski iveštaj o bolesti Vladike Rada 16/19 okt. 1851*, *Zanucu*, 1929, p. 301—305; Idem, *Jedan izveštaj Vladike Rada o stanju u zemlji 1841*, *Zemski Glasnik*, XII, 1940, p. 2; Idem, *Poslanica Vladike Rada*, *Zanucu* XVIII, 1937, p. 295—303, 359—367; P. POPOVIĆ, *Mladi Njegoš, Pacnpae u члану*, 1939, 261 p.; R. DRAGIĆEVIĆ, *Njegosevo školovanje*, *Истопуку Zanucu*, II, 1948; Idem, *Clanci o Njegosevo* Cetinje, 1949, 223 p.; VUK VRČEVIĆ, *Ogranci za istoriju Crne Gore*. Za štampu spremio dr. Ljubomir Đurković — *Iakšić*, Cetinje, 1950, 68 p. După cum se vede, orice act legat de viața lui Njegoš este socotit binevenit pentru cunoașterea vieții și activității lui.

³ În arhiva de la Cetinje există acte abia din anul 1856. Scrisori de ale lui Njegoš se găsesc la Belgrad. În 1948—1950 o echipă specială a copiat acte despre Njegoš din arhivele orașului Zara. (*Arhivist*, 1954, 1957).